

Opprop om å ta tilbake merkenavnet Tromsø Museum

Tromsø Museum er et godt gammelt og innarbeidet merkenavn som har profilert vårt museum i 150 år og som fremdeles brukes av omverdenen – til tross for og kanskje også på grunn av dagens uhåndterlige navn. Da det av universitetspolitiske årsaker ble vedtatt å omdøpe gamle Tromsø Museum til Norges arktiske universitetsmuseum i forbindelse med opprettelsen av UMAK, manglet det ikke på protester og fornuftige innvendinger. Hvorfor gå vekk fra et så innarbeidet merkenavn? Resultatet er at vi har fått et veldig langt og kronglete navn som i sitt fulle gjentar ordet **arktisk** fire ganger. Tromsø ligger faktisk ikke i Arktis og verken vår forskning, formidling eller samlinger gjenspeiler Arktis i særlig grad. Vi blir ikke mer arktiske av å gjenta det flere ganger i navnet – bare en marginal del av vår virksomhet gjennom forskning og utstillinger handler om eller foregår i Arktis. Dessuten har vi et eget museum, en egen avdeling som spesifikt er tilegnet de arktiske utstillingene – det heter Polarmuseet. Hvorfor skal museet akseptere en slik faglig ukorrekt og politisk motivert navngivning?

Resultatet er at folk flest blander sammen universitetsnavnet og museumsnavnet på grunn av likheten. Etter flere år med tungekrøll og forvirringer er det svært få besøkende som skjønner eller bruker vårt nye navn. Alle snakker fortsatt om å gå på Tromsø Museum som man har gjort i 150 år. Navnet står fortsatt med store bokstaver på hovedbygget vårt og er trykt på millioner av etiketter i samlingene våre. Det er også det navnet man finner på bussruter, veiskilt og turistinformasjon. Det fortelles flere historier om buss- og drosjesjåfører som har avvist passasjerer som gjerne skulle til «Norges arktiske universitetsmuseum». De havnet til slutt på Polarmuseet eller på Vitensenteret.

Ledelsen ved museet har nå tydeligvis innsett at navneskiftet var et feilgrep og foreslår å løse problemet ved å bruke «Arktisk museum» som nytt navn på formidlingsenheten, altså enda et navneskifte. Det går med andre ord fra vondt til verre. Dermed vil «Arktisk» stå gjentatt fire, ja til og med fem ganger i et fullt navnehierarki:

1. UiT–Norges arktiske universitet
2. UMAK–Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen
3. Norges arktiske universitetsmuseum (inkl. Polarmuseet, arktisk-botanisk hage og Polstjerna)
4. Avdeling Norges arktiske universitetsmuseum (Sydspissen = gamle Tromsø Museum)
5. Arktisk museum (formidlingsenhet for nivået over)

Hva er egentlig forskjellen på Polar og Arktis og hva blir da forskjellen på Polarmuseet, Norges arktiske universitetsmuseum og Arktisk museum i kommunikasjonen utad? Hvilke arktiske utstillinger har vi på «Arktisk museum» som vi ikke har på Polarmuseet? Konsekvensen av forslaget blir den håpløse situasjonen at museet nå får to navn; a) Norges arktiske universitetsmuseum og b) Arktisk museum. Bare tanken om at utstillingsenheten navnemessig skal fremstå som et eget museum ved siden av den øvrige museale aktivitet, er svært besynderlig. Eller er det et frempek mot hva fremtiden vil bringe, nemlig et Arktisk museum i sentrum av byen blottet for vitenskapelige aktiviteter?

Ledelsens argument er at vi hører til under paraplyorganisasjonen Norges arktiske universitetsmuseum som er en del av UMAK–Norges arktiske universitetsmuseum og Akademi for kunstfag. Hvorfor gjelder da ikke samme logikk og kriterium for Polarmuseet? Det fikk beholde sitt gamle og innarbeidede navn uten diskusjon. Etter samme logikk burde heller Polarmuseet nå omdøpes til Arktisk museum.

Eneste løsningen på denne håpløse situasjonen er at navnet Tromsø Museum tas tilbake som navn på hele enheten – formidlingsaktiviteten inkludert. Det handler om å følge den enkle logikk som ble fulgt da Polarmuseet fikk beholde sitt gamle navn og ikke kaste over bord en merkevare som er innarbeidet gjennom 150 år.

Tromsø Museum, 14. november 2023

Seksjon for kultur

Camilla Brattland
Inga Malene Bruun
Anna Buduson
Mikael Cerbing
Ingar Olsborg Figenschau
Trude Fonneland
Jørn Erik Henriksen
Mari Karlstad
Erik Kjellman
Keth Elisabeth Lind
Andreas Luneborg
Anja Roth Niemi
Janne Oppvang
Rossella Ragazzi
Marianne Skandfer
Ingrid Sommerseth
Stephen Wickler

Tromsø arktisk-alpine botaniske hage

Martin Hajman
Kristian Nyvoll

Seksjon for natur

Torbjørn Alm
Inger Greve Alsos
Andreas Altenburger
Antony Brown
Håkon Dahlen
Patrycja Dominiak
Karl Frafjord
Bastian Fromm
Marie Føreid Merkel
Galina Gusarova
Anette Högström
Jostein Kjærandsen
Vanessa Pitusi
Heini Emilia Rämä
Odile Barbara Wallerath

Emerituser

Ivar Bjørklund
Arve Elvebakk
Ola Graff
Knut Helskog
Roger Jørgensen
Inger Storli
Dikka Storm